

امیرکبیر و دارالفنون، سرمایه‌های نمادین

به نام خداوند رحمان و رحیم

هویت، بر ساخت اجتماعی است که توسط خانواده، محیط، فرهنگ و تاریخ یک ملت در افراد جامعه ایجاد می‌شود و شاکله شخصیتی و هویتی آن‌ها را شکل می‌دهد. هویت امروزه سرمایه اصلی هر فرد و یا یک ملت است که فراتر از سرمایه‌های رایج در علم اقتصاد است. از قدیم منظور از سرمایه فقط سرمایه‌های اقتصادی شامل: پول طلا، زمین و غیره می‌شد. اما بعدها سرمایه انسانی شامل نیروهای انسانی مخصص و کارآمد به سرمایه اقتصادی افزوده گشت و بعدها با آگاهی بیشتر بشر و پیشرفت علوم و تکنولوژی؛ دایره و تعریف سرمایه فراتر رفت و سرمایه اجتماعی (شامل اعتماد عمومی)؛ سرمایه فرهنگی و سرمایه سیاسی به حوزه سرمایه‌ها افزوده گردید.

بوردیو جامعه‌شناس فرانسوی در سال‌های اخیر علاوه بر سرمایه‌های اقتصادی، انسانی، اجتماعی و فرهنگی در جوامع امروزی سرمایه جدیدی را با نام سرمایه نمادین به‌عنوان مهمترین سرمایه در جوامع بیان کرد. سرمایه نمادین، سرمایه‌ای است که قابلیت جذب انواع سرمایه‌های دیگر را هم دارد یعنی هم خودش سرمایه است و هم می‌تواند سرمایه‌های دیگر را تولید یا جذب کند. سرمایه نمادین گرانیگاه سرمایه‌های اجتماعی اقتصادی و انسانی است اهمیت سرمایه نمادین از سرمایه‌های اجتماعی هم بیشتر است. سرمایه نمادین عبارت است از اعتبار و ارزش افراد و شخصیت‌ها؛ آثار معنوی، اماکن مشهور تاریخی و مذهبی، جاذبه‌های طبیعی و محیط زیستی،

هنری ورزشی و فرهنگی که دارای مقبولیت عموم توسط مردم یک جامعه یا یک ملت و یا جهانی هستند و قابلیت‌های ارزش افزوده انواع دیگر سرمایه را برای یک جامعه فراهم می‌آورند، گفته می‌شود صاحب‌نظران در مورد سرمایه‌های نمادین می‌گویند پیشوایان مذهبی، رجال و بزرگان مذهبی و سیاسی، آثار معنوی و مادی، ابنیه‌های تاریخی، فرهنگی، هنری و طبیعی و محیط زیستی و ... همه سرمایه‌های نمادین هستند که هویت یک ملت را شکل می‌دهند. امروز در بعضی از کشورها با ایجاد برج‌های دوقلو و جزیره‌های توریستی و غیره در پی ساختن سرمایه‌های نمادین هستند در صورتی که در کشور ما گنجینه‌ای از این سرمایه‌های نمادین در موضوعات مختلف وجود دارد که می‌توانند در برهه‌های مختلف تاریخی و بحران‌های اجتماعی اقتصادی و فرهنگی به بازتولید دیگر سرمایه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی برای جامعه ما منجر شوند.

به طور قطع و یقین امیرکبیر و دارالفنون یکی از سرمایه‌های نمادین برای حوزه‌های سیاسی؛ امور نظامی، پزشکی، صنعت، علوم پایه و آموزش و فرهنگ ... می‌باشند و می‌تواند گنجینه باارزشی برای خلق ارزش‌های ماندگار و فاخر برای توسعه کشور ما باشند و خودافزا برای بازتولید سرمایه‌های دیگر گردند.

این سرمایه نمادین (امیرکبیر و دارالفنون) قابلیت جذب و جلب توجه نخبگان و سیاستگذاران و سیاستمداران و مردم برای ضرورت توسعه از بستر فرهنگ با ابزار آموزش را دارند و می‌توانند سرمایه و عامل مهمی برای توسعه نظام آموزشی کشور ما قرار گیرند تا بتوانند آن را به جایگاه مطلوب و تراز جمهوری اسلامی ایران متناسب با اسناد تحولی برسانند امروز در تعریف توسعه گفته می‌شود توسعه یعنی توانایی یک ملت در تولید و تکثیر و حفاظت از سرمایه‌های نمادین است. امیرکبیر دارالفنون و تاریخ تعلیم‌وتربیت کشورمان سرمایه‌های نمادین ما و راهبردی برای تحول بنیادین و بهبود کیفیت نظام آموزشی ما مورد توجه قرار گیرند. به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر این نگرش و عنایت به این سرمایه و گنجینه ارزشمند ایجاد شده ولی باز هم توجه بیشتر همه مردم، فرهنگیان و فرهیختگان و مسئولان را طلب می‌کند.

غلامرضا حمیدزاده